

انجمن نظارت انتخابات حوزه مزبوره تصدیق نموده ولی صورت مجلس انتخابات در روز اتمام استخراج آراء نوشته شده و معلوم نیست يك هفته موعده انتظار وصول شکایات را رعایت کرده اند یاخیر؟

شعبه سوم نظر باینکه تاکنون هیچگونه شکایتی ندیده صحت نمایندگی آقای شیخ عبدالحمید خان سردار اجل را تصدیق مینماید.

رئیس - مخالفی نیست؟
آقا میرزا علی کازرونی - بنده مخالفم.
رئیس - میماند برای بعد راپرت وکالت آقای شیخ الرئیس هم جزو دستور است ولی جمعی از نمایندگان تقاضا کرده اند که از دستور خارج شود.

(بعضی اظهار نمودند قرائت شود)
(شرح آتی قرائت شد)

مقام منبع ریاست مجلس مقدس شورای ملی شیدالله ارکانه - امامضاء کنندگان ذیل تقاضا مینمائیم که اعتبارنامه شاهزاده شیخ الرئیس از دستور امروز خارج شود.
عبدالله یاسائی - هر مزی - م شهاب - فرج الله - اعتبار الدوله - شیخ محمد علی ابراهیم - العسینی.

رئیس - آقای رئیس التجار (اجازه)

رئیس التجار - بنده تصور میکنم هلت نداشته باشد که از دستور امروز خارج شود اگر مخالفی دارد البته مثل سایر اعتبار نامه ها مخالفت میکنند بنا بر این تقاضا میکنم در دستور گذاشته شود.

سلطان العلماء - بنده هم همین تقاضا را دارم.

ملك التجار - بنده مخالفم.

رئیس - هنوز قرائت نشده

رأی می گیریم باین پیشنهاد که از دستور امشب خارج شود.

آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد.

آقای مشیر معظم (احضار برای قرائت راپرت)

آقای مشیر معظم راپرت نمایندگی آقای شیخ الرئیس را از سبزواری بشرح ذیل قرائت نمودند)

شعبه سوم دوسیه انتخابات سبزواری و توابع را در جلسات عهده رسیده گی نموده از ۱۵۲۰۴ ورقه آراء مأخوذه با ۹۸۶۷ رأی آقای محمد هاشم میرزا شیخ الرئیس حائزا کثرت شده انجمن نظار مرکزی ششکایات وارد را مؤثر ندانسته صحت انتخاب مشارالیه را تصدیق و اعتبار نامه صادر کرده شعبه هم پس از رسیدگی کامل بشکایات واصله چون هیچیک را وارد ندانسته صحت انتخاب آقای محمد هاشم میرزا شیخ الرئیس رأی میدهد.

رئیس - کسی مخالف هست؟
آقای ملك التجار مخالفند؟
ملك التجار - بله بله.

رئیس - پس میماند برای جلسه بعد بالفعل چیز دیگری در دستور نداریم جلسه باید ختم شود ولی قبل از اینکه آقایان تشریف ببرند باید شعبات تشکیل شده چهار کمیسیون محاسبات و مبتکرات و عراض و بودجه را انتخاب بفرمایند بعد تشریف ببرند.

کمیسیون عراض ۶ نفر
کمیسیون محاسبات ۶ نفر
کمیسیون مبتکرات ۶ نفر
کمیسیون بودجه ۸ نفر.

در ایام ماه مبارک رمضان هم اگر تصویب میفرمائید شب های یکشنبه و سه شنبه و پنجشنبه دو ساعت از شب گذشته جلسه تشکیل شود.

سلطان العلماء - چون در نظامنامه نوشته شده که مقارن تشکیل هیئت رئیسه کمیسیونها باید تشکیل بشود بنده هم میخواستم این مطلب را عرض کنم که فرمودید.

رئیس - آقای سهام السلطان (اجازه)

سهام السلطان - بنده عهده دارم چون امشب یکشنبه است و جلسه امروز روز شنبه بوده است جلسه بعد فردا شب قرار داده شود که کمیسیونها زودتر انتخاب بشود و مجلس بکار بیفتد چون شب سه شنبه و دو شب فاصله میشود.

بنا بر این اگر صلاح میدانید فردا شب جلسه بشود و مجلس زود تر مشغول کار بشود.

رئیس - این در صورتی است که چیزی در دستور حاضر باشد.

(از طرف نمایندگان صحیح است)

سهام السلطان - انتخابات کمیسیونها

رئیس - آقای مدرس (اجازه)

مدرس - بنده عهده دارم این است که دو ساعت ونیم از شب رفته باشد چون دو ساعت از شب رفته خیلی زود است (جمعی گفتند صحیح است)

رئیس - آقای ناصر الاسلام (اجازه)

ناصر الاسلام - بنده عرض می کنم سه از شب گذشته باشد.

رئیس - آقای سردار معظم (اجازه)

سردار معظم - بنده عرض کردم دو ساعت ونیم

رئیس - آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده هم می خواستم راجع بکمیسیونها عرض کنم ولی مطلب مغلوط شد آقای سهام السلطان راجع به

انتخاب کمیسیونها پیش نهادی به مجلس عرض کردند بنده هم عرض می کنم کمیسیون های دیگر را کی باید تشکیل داده چون مسئله تعیین وقت در بین آمد و موضوع مغلوط شد و حالا اگر برویم در شعب و این چهار کمیسیون رامعین کنیم کمیسیون های دیگر را کی باید انتخاب کرد؟ این بود که خواستم عرض کنم تکلیفش معین نشود.

رئیس - آقای عماد السلطنه (اجازه)

عماد السلطنه - عرضی ندارم

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - اولاً در خصوص اینکه فردا شب جلسه باشد گمان می کنم کمالات روز اول ماه مبارک اجازه ندهد که فردا شب ماجله داشته باشیم ثانیاً در خصوص وقت همان طور که آقای مدرس اظهار کردند بنده هم عهده دارم دو ساعت ونیم از شب گذشته باشد

رئیس - نسبت بدو ساعت ونیم مخالفی نیست؟

دست غیب - بنده مخالفم خوب است سه ساعت باشد.

رئیس - رأی میگیریم بدو ساعت و نیم آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

این را آقایان باید بدانند که کمیسیونها در مجلس انتخاب نمیشود و بر طبق نظام نامه باید يك مطلب دیگری جزو دستور باشد و کمیسیونها در خارج انتخاب شوند امیدواریم انشاءالله تا شب سه شنبه دستوری پیدا شود.

(مجلس بکربع از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی

مؤتمن الملك جلسه (۱۱)

(صورت مشروح مجلس)

لیله دوشنبه ۲۶ برج حمل ۱۳۰۳ مطابق ۹ رمضان المبارک (۱۳۴۳)

(مجلس سه ساعت ونیم از شب گذشته بریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید)

(صورت مجلس یوم شنبه شانزدهم حمل را آقای میر اشهاب الدین قرائت نمودند)

رئیس - صورت جلسه گویا مخالف نداشته باشد

(بعضی گفتند خیر)

رئیس - راپرت اعتبار نامه آقای سردار معظم خراسانی در جلسه گذشته جزو دستور بود مخالفت شد بعد ماند برای جلسه امشب گویا آقای ناصر الاسلام مخالف بودند

ناصر الاسلام - بلی
رئیس - در مخالفت خودتان بازر هستید؟

ناصر الاسلام - بلی بلی

رئیس - میخواستم این مسئله را با عرض مجلس برسانم مخالفتی که نسبت بیک اعتبارنامه می شود دورقم است يك مخالفی است که راجع بجریان صحت و سقم انتخابات می شود البته مدافع این قبیل اعتراضات مخبر کمیسیون شعبه خواهد بود.

(بعضی از نمایندگان - صحیح است)

ولی اگر اعتراضات بشخص وکیل باشد گمان میکنم تا آن شخص حاضر نباشد ایراد کردن و مذاکره کردن ورأی دادن در آن صورتی نداشته باشد

(گفته شد - صحیح است)

رئیس - آقای ناصر الاسلام (اجازه)

ناصر الاسلام - این موضوعی را که آقای رئیس فرمودند نه در قانون مصرح است و هیچ سابقه هم ندارد در حال موکول میکنم برای مجلس

رئیس - اگر قانونی بود که بنده اصلاً جزو دستور نمی کردم چون در قانون تصریح نشده است بعرض مجلس رساندم که هر طور صلاح بدانند همانطور مقرر شود این مسئله اختصاص با آقای سردار معظم ندارد

دوسه نفر دیگر هم هستند که همین حال را دارند یکی شاهزاده شیخ الرئیس است یکی آقای سردار اجل است نسبت با آقای سردار عشایر هم که در جلسه قبل مذاکره شد چون مخالفت رامسترد کردند این بود که رأی گرفته شد حالا هم اگر میخواهد رأی بگیریم

مدرس - اجازه بفرمائید

رئیس - بفرمائید

مدرس - از قراری که بنده شنیده ام در راه هستند دوسه روز دیگر خودشان می آیند اگر این قسم است و چند روز بیشتر طول نمی کشد داعی ندارد که صحبتی بشود

یارای گرفته شود خوب است يك چند روزی بماند بنده که این قسم شنیدم حالا موکول بنظر آقایان است

رئیس - آقای سهام السلطان (اجازه)

سهام السلطان - بنده هم با اظهارات آقای مدرس موافقم پیشنهادی هم نوشته ام که دستور خارج بشود بعد از چهار و پنج روز دیگر که ایشان وارد شدند مطرح بشود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - در جلسه سابق راجع با آقای شیخ الرئیس هم صحبت شد و مخالفت کردند آقای شیخ الرئیس هم حاضر نبودند بعد اظهار کردند که از دستور خارج شود

آقای رئیسالتجار اظهار کردند چرا از دستور خارج شود اگر مخالفتی دارن اظهار کنند و بگویند بنده تعجب میکنم که نسبت با آقای شیخالرئیس اینطور رأی میدهند ولی نسبت با آقای سردار معظم میفرمایند باشد تا خودشان تشریف بیاورند!

بنده که یکی از مخالفین آقای سردار معظم هستم چه تشریف داشته باشند چه نداشته باشند مخالفت خود را عرض خواهم کرد ولی میخواهم عرض کنم مجلس تا بحال همچو سابقه نداشته است اگر مخالفت با یک نفر از نمایندگان میشد در آن جلسه صحبت نمیشد و می ماند برای جلسه دیگر و در جلسه دیگر صحبت میشد یا این که اکثریت رأی میداد یا رد میکرد دیگر مخصوصاً در يك فردی بجلسه دیگر بیندازیم و در يك فرد دیگر رأی بگیریم تصور می کنم این راه راهی نیست که بتوانیم با آخر برسانیم چرا؟

چه اختصاص دارد آقای سردار معظم با آقای شیخالرئیس؟ یا فلان و کیل فلان و کیل چه اختصاص دارد؟

در هر جا بنا باشد باید بطریق واحد باشد این است که بنده عرض میکنم نظیر این هم در مجلس چهارم بوده است مخالفت می شود از این جلسه بجلسه دیگر می افتد ولی حتماً بماند تا دیگری بیاید رسم نبوده است الا در مسئله حاج مخبر السلطنه آنهم چون سؤالاتی نسبت به شخص ایشان بود اشتباهاتی حاصل شده بود این بود که مجلس رأی داد بماند تا ایشان بیایند و تحقیقاتی بکنند تا رفع اشتباه بشود اما نسبت با آقای سردار معظم يك سؤال شخصی نیست يك سؤالی است که بنده از خارج دارم و با ادله قانونی در پشت تریبون هریض خود را عرض می کنم و حکمیت و قضاوت آنرا واگذار میکنم برای آقایان نمایندگان . دیگر محتاج بشخص سردار معظم نیست هیکل مبارکشان هم در نظر همه ماها هست

رئیس- بنده گمان می کنم آقای آقا سیدیمقوب اشتباه میکنند . (بعضی از نمایندگان صحیح است)

رئیس- نسبت بشاهزاده شیخالرئیس مادامی که مخالفت نشده بود جزء دستور بود . بعد از آنکه مخالفت شد ماند برای امشب اینجا تبعیض نشده است . آقای نظم الملك .

(اجازه)

نظم الملك - بنده همانطور که آقای مدرس و سهام السلطان فرمودند موافقم و اطلاع دارم که آقای سردار معظم تا دو روز دیگر وارد می شوند

رئیس- آقای ناصرالاسلام

(اجازه)

ناصرالاسلام- بنده عرض کردم اصراری ندارم که حتماً امشب مطرح شود البته

برای مجلس قاطع خواهد بود زیرا مخالفت بنده نسبت با ایشان هم از نقطه نظر جریان انتخابات است هم از نقطه نظر صلاحیت شخصی ایشان در هر حال اصراری ندارم که همین امشب مطرح بشود و با کسی هم ندارم که ایشان حاضر بشوند و از خودشان دفاع بکنند مذاکره را هم کافی میدانم و برای مجلس واگذار می کنم .

رئیس- خوب آقایان مذاکرات را کافی میدانند؟

(جمعی از نمایندگان بلی)

کافی است)

رئیس- پس آقایانیکه تصویب میکنند بمانند تا خودشان بیایند قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد . آقای مشار اعظم .

(احضار برای قرائت راپرت)

(آقای مشار اعظم راپرت شعبه پنجم را راجع بنمایندگی آقای یمن الملك از خرم آباد بشرح ذیل قرائت نمودند) در شعبه ۵ دوسیه انتخابات خرم آباد ولرستان مطالعه شد .

آراء خرم آباد و توابع عموماً در حدود نظامات و مقررات قانونیه اخذ و اکثریت حاصله نتیجه تمایل اهالی با آقای یمن الملك و آقای آقا شیخ عبدالرحمن که راپرت آن محول شعبه دیگر است بوده و راپرتهای واصله و توضیحات مندرجه در صورت مجلس و اطلاعاتیکه از ناحیه حکومت محلیه رسیده است عموماً حاکی از این است که در رعایت نکات قانونی کاملاً توجه شده و در صحت جریان انتخابات آن ولایت مراقبت و اهتمامی که لازم بوده است بعمل آمده است شکایاتی هم در دوسیه ملاحظه شد که قابل توجه نبوده اند و چون بنیان شکایات غالباً بر این نظر قرار گرفته بود که چرا اقدامات فوق العاده در نقاطی که وضعیات محلی اجازه نمیداد بعمل گذاشته شده اند و این شکایات طبعاً مورد پیدا نمی کرد لهذا نه در وزارت داخله و نه در محل جلب توجهی نکرد .

رئیس- آقای سر کشیک زاده (اجازه)

سر کشیک زاده - بنده مخالفم .

رئیس- میماند برای جلسه بعد . آقای مشار اعظم دوباره تشریف بیاورند (آقای مشار اعظم در محل نطق حاضر و راپرت شعبه پنجم را راجع بنمایندگی آقایان رهنما و وحیدالدوله از تبریز بشرح ذیل قرائت کردند) دوسیه انتخابات شهر

تبریز و توابع برای رسیدگی بانتهاب دونفر از نمایندگان آنولایت آقای رهنما- مدیر روزنامه ایران و آقای وحیدالدوله بشعبه پنج ارجاع شده .

اعضاء شعبه در کلیه اوراق دوسیه از صورت مجلس و اعتبارنامه و تراگرافات و مکاتبات مطالعه و دقت نموده تحقیقات خود را بعد کفایت رسانیدند . ادله و براهین صحت جریان انتخابات از اوراق مزبور کاملاً مستفاد است و وظایف انجمن نظار از نشر تفرقه بمرحله استر داد اوراق و قرائت آنها در فواصل معینه هر قسمتی بنوبه خود در حدود قانون بمرحله عمل گذاشته شده و این اصول مهمه بانجام تکات قانونی مراعات و بطوریکه مستنبط است از اوراق انجمن مرکزی تبریز که از اشخاص معتمد و موثق از طبقه علماء و تجار و غیره تشکیل شده اند در اجرای وظایف خود توجه کافی داشته اند و در آخرین مرتبه نیز برای رسیدگی بشکایات قانونی حاضر برای دریافت اوراق اعتراضات شده و مطابق تصریحات صورت مجلس منحصر شکایاتی که بانجمن مرکزی پس از انجام امر انتخابات رسیده است دو فقره شکایت است که مربوط باختلاف حاصله در لقب و اسم مشترک است - در لقب ظهیر الممالک ضمهید مدعی حاج ظهیر الممالک کاندیدی محل شده و در اسم دونفر موسوم به سیف الله خان آراء باین نام را که کلمه اسکندری اضافه نداشته است مربوط به سیف الله خان اسکندی حائز اکثریت نمیدانند

اعتراضات و شکایاتی که در این زمینه بانجمن رسیده است در هیئت نظار بجلب دقت و توجه تأیید داشته و اعضاء انجمن در حل موضوع اختلافات متشابه با ستاد براهین و ادله که بنظرشان رسیده است موفق شده اند ولی توضیح مفصل آن چون مربوط بانتهاب آقای رهنما و وحیدالدوله نمی باشد در این راپرت مسکوت مانده و بشعبه که مأمور و مکلفند مربوط خواهد بود .

در دوسیه محلی غیر از این موضوع که انجمن محل آن موفق شده است موضوع دیگری با اعتراض برنخورده در دوسیه وزارت داخله نیز شکایتی دیده نشد فقط در این ایام اخیره يك فقره شکایت کتبی بمجلس شورای ملی رسیده و بر علیه انتخابات بطور کلی ایراد و اعتراضاتی نموده اند که آنهم در مقابل توضیحات و تصریحات دوسیه نا چیز و برای نقی ادله و براهینی که هیئت نظار و ایالت و آقای ناظم المعلوم مفتش انتخابات هریک برحد تکلیف و وظایف محوله در پیشرفت قانونی انتخاب در ضمن تقدیم راپرت اظهار واقامه نموده اند غیر قابل اهمیت تلقی گردیده و اعضاء شعبه از مطالعه دوسیه انتخابات دونفر نمایندگان فوق الذکر صاحب این عقیده شده اند که جریسان انتخابات ولایت مزبور علی الاصول در کل و جزء منطبق با قانون و يك فقره شکایتنامه قلیل الامضاء که اعضاء شعبه در تنظیم آن

از نقطه نظر مشابه سبک خطوط قهرآ در امضاهای آن دچار تردید و شبهه شده اند صرف نظراً از اینکه این شکایت هم بعلت تأخیر وصول و هم بعلت تزلزل در اساس تنظیم آن برهاناً متوجه انتخا ب نمایندگان موضوع این راپرت نیست اساساً در هیچ يك از مواد انتخابات تبریز هم قابل تأثیر نبوده و نظر بعدم وصول شکایات در تمام مدت جریان انتخابات و عدم استیباط مطلبی که سبب تأمل در جریان انتخابات تبریز بشود اعضاء شعبه پس از ادراک مطالب دوسیه بشرحی که در عرض افتاد صحت نمایندگی آقایان رهنما و وحیدالدوله را تصویب و با استحضار نمایندگان محترم می رسانند .

رئیس- رئیس مخالفی ندارد؟

مدرس - بنده مخالفم .

رئیس- با هر دو؟

مدرس- با رهنما مخالفم با وحیدالدوله هم مخالفم .

رئیس- میماند برای جلسه دیگر (آقای داور)

(احضار برای قرائت راپرت)

آقای داور راپرت شعبه ششم را راجع بنمایندگی آقای آقا شیخ عبدالرحمن از خرم آباد قرائت نمودند شعبه ششم به دوسیه انتخابات لرستان رسیدگی کرده و خلاصه آنرا بعرض مجلس می رسانند :

انتخابات لرستان در ۲۵ ذی قعدة ۱۲۴۱ شروع و در ۱۸ رجب ۱۲۴۲ ختم شده .

مجموع آراء مأخوذه ۱۱۸۵۱ و از این عده آقای آقا شیخ عبدالرحمن با ۱۰۰۸۳۱ حائز اکثریت شدند .

انجمن نظار صحت جریان انتخابات آنجا را تصدیق و نمایندگی آقای آقا شیخ عبدالرحمن را اعلام کرده و بشعبه نیز پس از دقت در دوسیه نظر انجمن را تصویب نموده و بنمایندگی آقای آقا شیخ عبدالرحمن رأی میدهد .

رئیس - آقای سر کشیک زاده مخالفند؟

سر کشیک زاده - ممکن است از آقای مخبر تقاضا کنم که این راپرت را فعلاً مسترد بدارند .

رئیس- این چندان صورت قانونی ندارد . مخالف هستید یا نه؟

سر کشیک زاده - بلی مخالفم .

رئیس- میماند برای جلسه بعد . در چندی قبل که مجلس شورای ملی شروع کرد بر رسیدگی باعتبارنامه ملاحظه شد که بخلاف سابق در ظرف مدت قلیلی که دوسه روز بیشتر نبود سه ربع اعتبارنامه ها رسیدگی کرد و رأی داد و از اینجا معلوم شد که مجلس شورای ملی میل دارد مراحل مقدماتی را با سرعت ما بیکن طسی کرده و زودتر وارد مراحل قانونی و مشغول امور مملکتی بشود و اگر چند روزی در امور

عدلیه همان دوازده نفری که فرمودید باشد و کمیسیون خارجه هم همان هشت نفر سابق رئیس - بسیار خوب این را رأی میگیریم ولی اینکه فرمودید امسال آقایان نمایندگان عده شان بیشتر است دلیل بر این نمی شود که اعضای کمیسیون هم عده شان بیشتر باشد چون در سابق ملاحظه فرمودید که بعضی آقایان در دو کمیسیون بودند و درست نمیتوانستند بکارها برسند نسبت به کمیسیون خارجه چون پیشنهاد می کنند که هشت نفر باشد رأی می گیریم آقایانیکه تصویب می کنند که عده اعضاء کمیسیون خارجه هشت نفر باشد قیام فرمایند (عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد - نسبت به عدلیه کسی پیشنهاد دارد ؟
مدرس - همان هشت نفر باشد .
ضیاءالواعظین - دوازده نفر بهتر است .

رئیس - آقای ضیاءالواعظین پیشنهاد میکنند دوازده نفر باشد رأی میگیریم آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند (عده قلبی برخاستند)
رئیس - تصویب نشد . معارف هم بین هشت و دوازده نفر است .
آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده سابق هم اجازه خواسته بودم حالا مقام ریاست فرمودند این دلیل نمی شود لیکن ما که هستیم اطلاع داریم و می بینیم این دفعه آقایان خیلی داوطلب کمیسیون ها هستند در خارج داوطلبند ولی در مجلس رأی پیشنهاد آقای سهام السلطان نمیده و این مسئله اسباب تخاص و تنازع می شود اینستکه بنده راجع بکمیسیون فوائد عامه پیشنهاد میکنم دوازده نفر باشد و میدانم که رأی هم نخواهند داد چون کمیسیون فوائد عامه ویست و تلگراف هم کارش زیاد است و هم آقایان بیشتر متوجهند این است که پیشنهاد می کنم دوازده نفر معین بشود دیگر اختیار با خود آقایان است .

رئیس - البته رأی نخواهند داد چون خارج از موضوع فرمودید مذاکره راجع بکمیسیون معارف بود (خنده بین نمایندگان)

آقا سید یعقوب - اجازه میفرمائید؟
خارج از موضوع نبود .
رئیس - بفرمائید
آقا سید یعقوب - بواسطه اینکه آقای سهام السلطان سه چیز را پیشنهاد کردند یکی عدلیه یکی خارجه یکی فوائد عامه بنده هم چیز دیگری غیر از این عرض نکردم که خارج از موضوع باشد .
رئیس - بعد از معارف راجع بفوائد عامه صحبت می شود - نسبت به هشت نفر برای کمیسیون معارف مخالفی نیست (گفته شد خیر)

رئیس - رئیس حالا رسیدیم بیست و تلگراف و فزائد عامه آقای آقا سید یعقوب پیشنهاد می کنند دوازده نفر باشد .
آقای عماد السلطنه (اجازه)

عماد السلطنه - بنده راجع به دوازده نفر مخالفم مخصوصاً راجع بکمیسیون یست و تلگراف و فزائد عامه چون کمیسیون مهمی است و کار هم در این دوره بیشتر به آنجا می آید بنا بر این عقیده بنده اینست که هر چه عده اش کمتر باشد بهتر کار پیش میرود و بهتر این است همان هشت نفری که سابق بودند حالا هم باشند .
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده خیل تعجب کردم از دلیلی که آقای عماد السلطنه فرمودند و چنین تصور می فرمایند که دوازده نفر زیاد است لیکن کسی که در کمیسیون هریض و مرخصی باشد می بیند که چقدر اجازه بی دربی میدهد اینکه بنده عرض کردم دوازده نفر برای اینکه همیشه عده کافی در کمیسیون حاضر باشند و اکثریت داشته باشند ولو اینکه بفرمایندش نفر باشد هیچوقت اکثریت پیدا نمی کند پس فایده اش چیست و بنده از نقطه نظر اینکه هم در کمیسیون فوائد عامه خدمت کرده ام هم در کمیسیون معارف هم در کمیسیون هریض و مرخصی میدانم و دیده ام که تشریف آوردن آقایان بچه ترتیب است اینستکه پیشنهاد کردم دوازده نفر برای اینکه همه وقت آقایان بکار خودشان برسند و اما اینکه میفرمایند شاید کار زیاد تر باشد این طور نیست و عقیده بنده اینستکه دوازده نفر باشند تا بتوانند بکارهای خودشان برسند
رئیس - رأی میگیریم بدوازده نفر آقایانی که تصویب می کنند کمیسیون فوائد عامه ویست و تلگراف دوازده نفر باشند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد این کمیسیون را باید امشب معین بفرمائید يك کمیسیون دیگری هم هست که باید فردا تعیین بفرمائید و آن کمیسیون لایحه نطق است .
حائری زاده - هنوز لایحه اش نیامده است .
رئیس - مدتی است آمده است آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - در کمیسیون لایحه نطق که فرمودید در دوره سابق دولت وقت تقاضا کرد کمیسیون خاصی انتخاب بشود حالا بنده خواستم از مقام ریاست این مسئله را تحقیق کنم که در دوره سابق کمیسیون خاصی درست شد و مطابق نظامنامه بانجا مراجعه شد حالا نمی دانم دولت در این باب تقاضای

کمیسیون خاصی کرده است بازه ؟ اگر تقاضای کمیسیون خاصی نکرده باشد مطابق جریان قانونی باید بکمیسیون فوائد عامه مراجعه بشود چون سؤال قانونی بود عرض کردم که در این باب چه میفرمائید ؟
رئیس - اگر پیشنهادی دارید ضمناً بفرمائید . آقای مدرس (اجازه)

مدرس - گمان می کنم تعیین کمیسیونها امشب يك قدری مشکل باشد (صحیح است)
باید تبادل آراء کرد و يك مناسبانی را در انتخاب منظور داشت .
بنا بر این اگر اجازه میفرمائید در جلسه بعد معین بشود (جمعی از نمایندگان صحیح است)
رئیس - بشرط اینکه فردا شب هم مثل امشب نشود .

پس اگر تصویب میفرمائید بماند برای فردا شب (بعضی از نمایندگان صحیح است)
رئیس - دستور جلسه فردا شب پرگرام دولت است بعد تعیین کمیسیونها .
حائری زاده - راجع به پرگرام دولت اگر بنا است در جلسه آتی مطرح شود خوب است يك شب فاصله بشود که بیست و چهار ساعت برای طبع و توزیع شدنش رعایت شده باشد .

رئیس - خوب این هم يك پیشنهادی است مقصود ایشان این است که جلسه بماند برای شب چهارشنبه مخالفی نیست ؟
(اظهار کردند خیر)
رئیس - خوب می ماند برای پس فردا شب .
(پیشنهادی از طرف آقا سید یعقوب شرح ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد می کنم که لایحه نطق در کمیسیون فوائد عامه موضوع بحث واقع شود .

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - موضوع نطق يك موضوع مهمی است که برای مملکت مسئله حیاتی است کارهای کوچکی که مال فوائد عامه ویست و تلگراف است به کمیسیون فوائد عامه مراجعه میشود ولی کمیسیون نطق کمیسیون خاصی باید باشد حالا یا دوازده نفر باشند یا بیشتر خوب است در اطرافش مذاکره بکنند و يك کار خطائی بواسطه بی مطالعه گی از مجلس پنجم بیرون نیاید و من مخالفم با این پیشنهاد .

(بعضی از نمایندگان صحیح است)
رئیس آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده گمان نمی کردم آقای حائری زاده با سوابقی که در مجلس دارند این را بفرمایند مگر مسئله یست و

تلگراف يك مسئله مهماتی است که کمیسیون نطق حیاتی است .
تمام این قبیل مسائل حیاتی است و اقتصادی است آن آقایانیکه وضع نظامنامه کرده و کمیسیون را مرتب کرده اند تمام این مسائل را در تحت نظر آورده و معین کرده اند در دوره چهارم اگر نظر آقایان باشد وقتی که در این باب صحبت کردند گفتند باید مراجعه بشود به کمیسیون فوائد عامه ولی رئیس دولت وقت مخصوصاً تقاضا کرد که این مسئله بکمیسیون خاصی ارجاع بشود حالا بنده میخواهم از خصوصیت و خاصیت خارج بشود چه فرق میکند مگر آن دوازده نفری که در کمیسیون فوائد عامه هستند غیر از دوازده نفری هستند که در يك کمیسیون خاصی هستند ؟ همان جدیدی که شما تصور می فرمائید يك کمیسیون خاصی برای موضوع میکند همان جدیدت در کمیسیون فوائد عامه هم میشود علاوه يك امتیاز مخصوصی برای نطق تنها نیست این است مطابق جریاناتی که بوده است عرض می کنم بایست در کمیسیون فوائد عامه مطرح بشود مگر اینکه شما تقاضا کنید و يك کمیسیون خاصی را پیشنهاد کنید آنوقت اگر مجلس به پیشنهاد شما رأی داد می رود بکمیسیون خاص و الا مراجعه می شود به کمیسیون فوائد عامه

(جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافه است)
رئیس - (خطاب به آقای آقا سید یعقوب) ایرادی که فرمودید صحیح است طبعاً باید بود بکمیسیون فوائد عامه مگر اینکه يك پیشنهادی بغلاف پیشنهاد جنابعالی بشود پس اینرا میگذاریم برای جلسه پس فردا شب .
(جلسه تقریباً شش ساعت از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی -

مؤتمن الملک

جلسه (۱۲)
(صورت مشروح مجلس لیله چهارشنبه ۲۷ حمل ۱۳۰۳ مطابق ۱۱ رمضان المبارک ۱۳۴۳)
(مجلس سه ساعت و نیم از شب گذشته بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)
(صورت جلسه لیله دوشنبه ۲۰ حمل را آقای آقا میرزا شهاب الدین قرائت نمودند)

رئیس - آقای دست فیب (اجازه)
دست فیب - راجع به دیر آمدگان بنده را بی اجازه نوشته اند در صورتیکه بنده اجازه خواسته بودم و فراموش کرد بودند بیاورند بعد آورده اند .